Lietas Nr. 11088090716
Lietas arhīva Nr. K29-1209-16/11

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2016.gada 1.decembrī

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa
šādā sastāvā: tiesnese V.Rūsiņa
ar tiesas sēdes sekretāri E.Kaufmani un tulku A.Bitei
piedaloties prokurorei L.Turkovskai,
iztiesāja atklātā tiesas sēdē krimināllietu **/pers. A/, personas kods /personas kods/,** apsūdzībā par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 253.^{2}panta pirmajā daļā. Pārbaudījusi un novērtējusi krimināllietas materiālus, tiesa

k o n s t a t ē j a

/pers. A/, būdama brīdināta par kriminālatbildības iestāšanos par narkotisko vai psihotropo vielu neatļautu iegādāšanos, glabāšanu un lietošanu, neatļauti lietoja narkotiskās un psihotropās vielas, un proti:

/pers. A/, būdama 2015.gada 18.martā administratīvi sodīta par narkotisko un psihotropo vielu neatļautu lietošanu un vienlaikus brīdināta par kriminālatbildības iestāšanos, ja viņa gada laikā pēc administratīvā soda uzlikšanas neatļauti iegādāsies vai glabās narkotiskās vai psihotropās vielas nelielā apmērā vai neatļauti lietos narkotiskās vai psihotropās vielas, pirmstiesas izmeklēšanā nenoskaidrotā vietā un laikā, līdz 2015.gada 18.novembrim, neatļauti lietoja narkotiskās vielas – heroīnu, metadonu un kokaīnu, psihotropās vielas – klonezepāmu un benzodiazepīnu, pēc kā /pers. A/ 2015.gada 18.novembrī plkst.11.00 Pērnavas ielā 54, Rīgā aizturēja policijas darbinieki.

Ar savām darbībām /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 253.^{2}panta pirmajā daļā.

Tiesas sēdē apsūdzētā savu vainu viņai inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā atzina pilnībā, un lūdza tiesas izmeklēšanā neizdarīt pierādījumu pārbaudi, paskaidroja, ka viņai ir saprotama pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas būtība, procesuālās sekas. Izdarīto nožēloja. Prokurore norādīja, ka apsūdzētās lūgums ir apmierināms.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.pantu tiesa nolēma neizdarīt pierādījumu pārbaudi, jo apsūdzētā atzina savu vainu viņam izvirzītajā apsūdzībā, apsūdzētā piekrita pierādījumu pārbaudes neizdarīšanai, un tiesai pēc lietas materiālu pārbaudes nav šaubu par apsūdzētās vainu un noziedzīgā nodarījuma kvalifikāciju, līdz ar ko pierādījumi un to analīze saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 527.panta trešo daļu spriedumā netiek uzskaitīta.

Tiesa atzīst /pers. A/ darbības par noziedzīgu nodarījumu un kvalificē tās pēc Krimināllikuma 253.^{2}panta pirmās daļas, par ko apsūdzētā ir sodāma.

Nosakot sodu un tā mēru, tiesa, saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta nosacījumiem, sodu nosaka tādā apmērā, kādu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu paredz šā likuma sevišķās daļas attiecīgā panta sankcija, ievērojot šā likuma vispārīgās daļas noteikumus, kā arī ņem vērā noziedzīgā nodarījuma raksturu, radīto kaitējumu, vainīgās personību, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Tāpat tiesa ņem vērā Krimināllikuma 35.pantā definēto soda mērķi, kas ir aizsargāt sabiedrības drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu, panākt, lai notiesātā un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta otro daļu, noziedzīgais nodarījums, kas paredzēts Krimināllikuma 253.^{2}panta pirmajā daļā klasificējams kā krimināpārkāpums. Atbilstoši Krimināllikuma 9.pantam atzīstams, ka noziedzīgais nodarījums izdarīts ar tiešu nodomu.

Par Krimināllikuma 253.^{2}panta pirmajā daļā izdarīto noziedzīgo nodarījumu soda ar īslaicīgu brīvības atņemšanu vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu.

Tiesa atzīst, ka apsūdzētās izdarītais noziedzīgais nodarījums ir ar augstu sabiedrisko bīstamību, kas apdraud citu sabiedrības locekļu intereses uzturēties drošā un veselā vidē, nodara kaitējumu savai un citu sabiedrības locekļu garīgajai un fiziskajai veselībai, izraisa atkarību un veicina narkomānijas izplatību, provocē uz vardarbību un cita veida prettiesisku uzvedību, kā arī rada sabiedrībai daudzas sociālas problēmas.

Izvērtējot izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, tiesa atzīst, ka apsūdzētās darbības ir veicinājušas aizliegto vielu nelegālu apriti, tādā veidā apdraudot vispārējo drošību narkotisko un psihotropo vielu aprites sfērā. Neatļautas darbības ar narkotiskajām vielām rada bīstamas sekas savai un citu sabiedrības locekļu garīgajai un fiziskajai veselībai, izraisa atkarību un veicina narkomānijas izplatību, provocē uz vardarbību un cita veida prettiesisku uzvedību, kā arī rada sabiedrībai daudzas sociālas problēmas, vienlaicīgi apdraudot citu sabiedrības locekļu intereses uzturēties drošā un veselā vidē.

Izanalizējot apsūdzētās personību, noskaidrots, ka /pers. A/ ir dzimusi /datums/, Rīgā, LR pilsone, ar 11 klašu izglītību, neprecējusies, līdz šā gada 30.novembrim strādāja /nosaukums/, dzīvo /adrese A/, vairākkārtīgi administratīvi sodīta, agrāk sodīta *(lietas 53.-54, 62-63.lapas)*. Pēdējā reizes:

- ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 6.aprīļa spriedumu par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 253.panta otrajā daļā un sodīta ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem, bez mantas konfiskācijas. Saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu, sods noteikts nosacīti – ar pārbaudes laiku uz 3 gadiem. Saskaņā ar Krimināllikuma 40.pantu, noteikts papildsods – piespiedu darbs uz 60 stundām.
- ar Rīgas pilsētas Centra rajona 2010.gada 1.februāra spriedumu par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 180.panta otrajā daļā ar brīvības atņemšanu uz 7 mēnešiem. Atbrīvota pēc soda izciešanas 15.12.2010. Sodāmība dzēsta.
- ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2007.gada 15.janvāra spriedumu par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 253.^{2}panta pirmajā daļā ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem un 1 mēnesi. Atbrīvota pirms termiņa 29.05.2009. neizciestais sods 6 mēneši 29 dienas. Sodāmība dzēsta.
- ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2006.gada 3.janvāra spriedumu par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts

Krimināllikuma 176.panta otrajā daļā ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem. Sods noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku 1 gads.

Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centrā atrodas dinamiskajā novērošanā no 2003.gada 31.janvāra ar diagnozi opioīdu atkarība. Ilgtermiņa farmakoterapijas programmā ar buprenorfīnu ārstējas no 07.01.2014. (*lietas 57-58.lapa).*

No apsūdzētās vārdiem tiesas sēdē noskaidrots, ka administratīvos sodus nav samaksājusi materiālā stāvokļa dēļ, dzīvo kopā ar brāli un māti invalīdi, kurai ir nepieciešama viņas palīdzība. Trīs gadus ārstējas no narkotisko vielu atkarības, bet ir bijuši gadījumi, kad ārstēšanas laikā tomēr lietojusi narkotikas, narkotiskās vielas pēdējo reizi lietojusi 2015.gada 18.novembrī, bet šogad vairs nav lietojusi un šobrīd ārstējas no atkarības. No 1.decembra ir bez oficiālas darba vietas, bezdarbniekos vēl nav paspējusi reģistrēties. Iepriekš strādājusi ar minimālo algu. Slimo ar c-hepatītu, invaliditāte nav noteikta. Izdarīto nožēlo. Iepriekš piemērotos piespiedu darbus nav nostrādājusi, jo ilgstoši bijusi uz slimības lapas, jo ārstējusies no smadzeņu satricinājuma un auss traumas, ko ieguvusi pēc uzbrukuma.

Lemjot jautājumu par apsūdzētajai piemērojamo soda veidu, tiesa ņem vērā Krimināllikuma 253.^{2}panta pirmās daļas sankciju, apsūdzētās iepriekš minētās ziņas par personību, apsūdzētās attieksmi pret izdarīto, bet no panta sankcijā paredzētiem sodiem, tiesa atzīst, ka piemērotākais konkrētajā lietā ir piespiedu darba sods, jo izciešot šādu sodu, pastāv iespēja strādāt pastāvīgu darbu, šādu sodu lūdza piemērot arī prokurore.

Tiesas ieskatā, tieši vaļsirdīga atzīšanās izdarītajā un savas rīcības kritiska izvērtēšana, arī tiesas sēdē paustā nožēla par izdarīto un solījums stāties uz labošanās ceļa, ir viens no būtiskākajiem priekšnoteikumiem, kas ļauj tiesai iegūt pārliecību par to, ka apsūdzētā ir izdarījusi pozitīvus secinājumus un turpmāk centīsies likumpārkāpumus vairs nepieļaut.

Turklāt tiesas piespriestais soda veids nedrīkst būt pretrunā ar ANO pieņemtajiem Tokijas noteikumiem (*ANO Ģenerālās Asamblejas rezolūcija Nr.45/110*), kur ir norādīts, ka brīvības ierobežojums ir attaisnojams tikai no sabiedrības drošības viedokļa. Minētie tiesību akti ir saistoši arī Latvijas Republikai, reglamentējot, ka valsts uzdevums ir izolēt tikai bīstamus, nelabojamus noziedzniekus. Tāpat tiesa ņem vērā, ka Krimināllikuma grozījumu mērķis, kas stājas spēkā no 2013.gada 1.aprīļa, bija veicināt brīvības atņemšanai alternatīvu sodu piemērošanu noziedzīgos nodarījumos, kas nav saistīti ar vardarbību.

Piemērot apsūdzētajai par izdarīto noziedzīgo nodarījumu pamatsodu brīvības atņemšanas veidā, kaut vai īslaicīgu brīvības atņemšanu, tādējādi apsūdzēto izolējot no sabiedrības, nav lietderīgi, jo šāds sods būtu pārāk bargs.

Saprotot noziedzīgu nodarījumu kā netaisnīgumu, ko radījusi pārkāpēja darbība vai bezdarbība, ikvienā konkrētā gadījumā ir svarīgi izvēlēties un piemērot pārkāpējam tādu sodu, kas ir samērīgs un maksimāli atbilst sabiedrības un arī pārkāpēja interesēm *(skat. A.Judins. Krimināls od nav valsts atriebība par izdarīto noziedzīgo nodarījumu. Jurista vārds Nr.11 (762), 2013.gada 19.marts, 7.lpp).*

Pie šādiem apstākļiem tiesa atzīst, ka soda veids piespiedu darbu veidā, sasniegs Krimināllikuma 35.panta otrajā daļā paredzēto soda mērķi.

Turklāt tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā tikai piespiedu darbs disciplinēs pašu apsūdzēto, viņas uzvedību piespiedu darbu veikšanas laikā kontrolēs arī Valsts probācijas dienests, tādējādi samazinot iespēju izdarīt citus likumpārkāpumus, kā arī vienlaicīgi sniedzot sabiedrībai labumu ar savu darbu. Tāpat tiesa ņem vērā, ka, piespriežot piespiedu darbu, apsūdzētā tiks iesaistīta sabiedrībai nepieciešamos darbos bez atlīdzības, tādējādi apsūdzētajai dodot iespēju atlīdzināt sabiedrībai nodarīto kaitējumu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 40.pantu piespiedu darbs kā pamatsods vai papildsods ir piespiedu iesaistīšana sabiedrībai nepieciešamajos darbos, ko notiesātā [..], izcieš, veicot dzīvesvietas apvidū piespiedu darba izpildes institūcijas noteiktos darbus no pamatdarba vai mācībām brīvajā laikā un bez atlīdzības.

Piespiedu darbu kā pamatsodu nosaka uz laiku no četrdesmit līdz divsimt astoņdesmit stundām. [..] Saskaņā ar Krimināllikuma 40.panta otro daļu piespiedu darbs nav piemērojams darbnespējīgām personām. Krimināllikumā nav paskaidrots, kādas personas atzīstamas par darbnespējīgām. Analizējot normatīvos aktus, kas regulē darba tiesiskās attiecības, sociālo aizsardzību, var secināt, ka noteikts vecums, slimība, invaliditāte, maternitāte pilnīgi atņem vai daļēji ierobežo cilvēku spēju strādāt, un tāpēc šiem cilvēkiem nepieciešama sociālā aizsardzība. Pienākuma uzlikšana strādāt var nelabvēlīgi ietekmēt šo cilvēku veselības stāvokli. Tiesa, izvērtējot minēto, nekonstatē apstākļus, kuri liegtu apsūdzētajai izpildīt piespiedu darbu.

Nosakot apsūdzētajai soda mēru, atbilstoši Krimināllikuma 46.panta trešajai daļai, tiesa ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu tiesa ņem vērā apstākļus, kuri likumā nav paredzēti, un tiesa atzīst par atbildību mīkstinošu apstākli apsūdzētās vaļsirdīgu atzīšanos noziedzīgu nodarījumu izdarīšanā un izdarītā nožēlošanu.

Pierādījumu pārbaudes neizdarīšana iztiesāšanā ir procesuāla darbība, kas ir pieļaujama pie apstākļiem, kad apsūdzētā atzīst savu vainu. Apsūdzētā, piekrītot lietas iztiesāšanai bez pierādījumu pārbaudes, ir izmantojusi savas tiesības uz sadarbību, ko nosaka Krimināļprocesa likuma 21.pants, ka persona, kurai ir tiesības uz aizstāvību, var sadarboties ar krimināļprocesa veikšanai pilnvaroto amatpersonu, lai sekmētu krimināltiesisko attiecību noregulējumu. Tas, ka apsūdzētā izmanto savas tiesības uz sadarbību vienkāršotāka procesa izvēlē, nav atzīstams par patstāvīgu viņas atbildību mīkstinošu apstākli, bet tiesa ņem vērā pie soda noteikšanas. Šāda atziņa izriet arī no tiesu prakses *(skat. Senāta Krimināllietu departaments nolēmumus lietā Nr. SKK- 232/08).*

Saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmo daļu, apsūdzētās atbildību pastiprinošus apstākļus tiesa nekonstatē.

Ja notiesātā apzinīgi izpildīs piemēroto piespiedu darbu un pienākumus, tas norādīs uz to, ka notiesātā ir motivēta laboties, līdz ar to tiks panākta notiesātās personas resocializācija.

Papildus tiesa informē apsūdzēto, ka saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 133.panta pirmo daļu un 135.pantu, notiesātajai, kurai piespriests piespiedu darbs, ir pienākums desmit darba dienu laikā no tiesas sprieduma spēkā stāšanās dienas pieteikties piespiedu darba izpildes institūcijā atbilstoši deklarētajai dzīvesvietai piespriestā soda izciešanai, turklāt notiesātajai ir pienākums ierasties piespiedu darba izpildes institūcijā tās noteiktajā laikā.

Ja notiesātā slimības vai citu viņai svarīgu iemeslu dēļ nav spējīga veikt darbu, viņa par to paziņo piespiedu darba izpildes institūcijai, kas, atzīstot notiesātās darbā neierašanās iemeslus par attaisnojošiem, var soda izpildīšanu apturēt uz laiku, ne ilgāku par vienu nedēļu, vai uz slimošanas laiku, izdarot par to attiecīgu ierakstu personas lietā. Notiesātās atvaļinājums pamatdarba vietā vai mācību atvaļinājums nav pamats soda izpildes apturēšanai.

Turpretī saskaņā ar Krimināļprocesa likuma 646.pantu, ja persona, kas notiesāta ar piespiedu darbu, ļaunprātīgi izvairās no soda izciešanas, tiesnesis to aizstāj ar īslaicīgu brīvības atņemšanu saskaņā ar Krimināllikuma 40.panta trešās daļas noteikumiem.

Lemjot jautājumu par to, kāds galīgā soda noteikšanas princips būtu piemērojams un kādā apmērā būtu nosakāms galīgais sods, tiesa, ņem vērā izdarīto noziedzīgo nodarījumu raksturu.

Tiesa konstatē, ka attiecībā uz /pers. A/ ir piemērojami Krimināllikuma 50.panta piektās daļas nosacījumi un pēc spriedumu kopības, ievērojot apsūdzētās personību, galīgo sodu noteikt pilnīgi saskaitot ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2016 gada 6.aprīļa spriedumu.

Atbilstoši Krimināllikuma 50.panta piektajai daļai [..] Šajā gadījumā soda laikā ieskaitāms sods, kas pilnīgi vai daļēji jau izciests pēc pirmā sprieduma. No Valsts probācijas dienesta saņemtās informācijas izriet, ka apsūdzētā nav nostrādājusi nevienu piespiedu darba stundu, kas

piespriestas ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2016. gada 6.aprīļa spriedumu (*lietas 92.lapa*).

Šajā kriminālprocesā /pers. A/ netika aizturēta. 2016.gada 28.jūnijā apsūdzētajai tika piemērots drošības līdzeklis – uzturēšanās noteiktā vietā un papildus drošības līdzeklis – dzīvesvietas maiņas paziņošana *(lietas 46.lapa)*, kas atceļams, kad spriedums stāsies likumīgā spēkā.

Arests mantai nav uzlikts. Cietušo kompensācijas pieteikumi lietā nav pieteikti. Lietisko pierādījumu lietā nav.

Tiesa konstatē procesuālos izdevumus, kas saistīti ar aizstāvja darbu, ievērojot, ka apsūdzētajai nav pastāvīgu ienākumu un no 2016.gada 1.decembra viņai nav oficiālas darba vietas, tiesa secina, ka apsūdzētā atbrīvojama no procesuālo izdevumu samaksas 55,00 EUR (piecdesmit pieci *euro* un 00 centi) apmērā saskaņā ar Kriminālprocesa 85.panta pirmās daļas 1.punktu un 368.panta ceturto daļu. Ievērojot minēto procesuālie izdevumi, kas saistīti ar advokāta piedalīšanos kriminālprocesā sedzami no valsts līdzekļiem atbilstoši Kriminālprocesa likuma 368.panta piektajai daļai.

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499., 511., 512., 520., 524., 527., 528., 529. un 530. pantu, tiesa

n o s p r i e d a

/pers. A/, personas kods /personas kods/, atzīt par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 253.^{2}panta pirmajā daļā un sodīt ar piespiedu darbu 100 (viens simts) stundu apmērā.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu galīgo sodu noteikt pēc spriedumu kopības ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2016. gada 6.aprīļa spriedumu, sodus pilnīgi saskaitot, un **galīgo sodu noteikt brīvības atņemšanu uz 3 (gadiem) gadiem, bez mantas konfiskācijas un ar piespiedu darbu uz 160 (viens simts sešdesmit) stundām.**

Saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu brīvības atņemšanas sodu noteikt nosacīti, ar pārbaudes laiku uz 3 (trīs) gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta 2.^{1} daļu piespiedu darbu izpildīt patstāvīgi.

Uzlikt par pienākumu /pers. A/ desmit darba dienu laikā pēc sprieduma spēkā stāšanās pieteikties soda izpildei Valsts probācijas dienesta teritoriālajā struktūrvienībā atbilstoši deklarētajai dzīvesvietai.

/pers. A/ piemēroto drošības līdzekli – uzturēšanās noteiktā vietā un papildus drošības līdzekli – dzīvesvietas maiņas paziņošana – atcelt pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Atbrīvot **/pers. A/** no procesuālo izdevumu samaksas 55,00 EUR (piecdesmit pieci *euro* un 00 centi) apmērā, kas saistīti ar aizstāvja darbu aizstāvības nodrošināšanai kriminālprocesā.

Spriedumu daļā par piespriesto sodu vai pieļautiem procesa pārkāpumiem var pārsūdzēt 10 (desmit) dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijai, iesniedzot apelācijas protestu vai sūdzību Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Pilns spriedums pieejams 2016.gada 14.decembrī

Tiesnese **V.Rūsiņa**